Österåker

Agera
för säker vård

Österåker mars 2026

Monica Andersson verksamhetschef HSL

Hanna Jäger medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR

Maria Gustavsson medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS

Handlingsplan för patientsäkerhet

Innehåll och syfte

Alla vårdgivare har ett ansvar för att säkerställa att patienterna får en god, säker och ändamålsenlig vård. För att kunna genomföra detta ska det finnas ett ledningssystem i verksamheten.

Sedan 2020 finns det en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet där grundläggande förutsättningar och prioriterade områden identifierats. Den nationella handlingsplanen är utformad så att varje kommun kan ta fram egna handlingsplaner för att etablera principer, prioriteringar och mål för patientsäkerhetsarbetet.

Målgrupp

Utförare av hälso- och sjukvård inom egen regi där Österåkers kommun är vårdgivare.

Innehållsförteckning

..... I
Handlingsplan för patientsäkerhet 2
Innehåll och syfte 2
Målgrupp 2
Bakgrund 3
Syfte 4
Mål 4
Metod 4
Vård- och omsorgsnämnden 4
Styrgrupp för patientsäkerhet 5
Resultat 5
Aktiviteter 6
Utbildningar 6
Samverkan 6
Rutiner och riktlinjer 7
Revidering av handlingsplanen 7

Bakgrund

Sedan 2020 finns det en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Den nationella handlingsplanen tillgängliggörs av Socialstyrelsen och sträcker sig mellan åren 2025 till 2030 och kommer därmed att utvärderas och revideras under året. Den nationella handlingsplanens vision är *”God och säker vård- överallt och alltid”.* Det övergripande målet med handlingsplanen är *”Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”.* Den nationella handlingsplanen syftar till att påverka så att säkerheten på alla nivåer i hälso- och sjukvården utvecklas.

Handlingsplanen lyfter fram fyra grundläggande förutsättningar:

- Engagerad ledning och tydlig styrning
- En god säkerhetskultur
- Adekvat kunskap och kompetens
- Patienten som medskapare

Handlingsplanen innehåller fem prioriterade fokusområden:

- Öka kunskap om inträffade vårdskador
- Tillförlitliga och säkra system och processer
- Säker vård här och nu
- Stärka analys, lärande och utveckling
- Öka riskmedvetenhet och beredskap

I enlighet med den nationella handlingsplanen för patientsäkerhet ska det utformas lokala handlingsplaner för patientsäkerhet.
Den lokala handlingsplanen för patientsäkerhet i Österåkers kommun utgår från kommunens vårdgivaransvar i den kommunala hälso- och sjukvården.
Handlingsplanen ska ses som ett levande dokument som kan komma att revideras vid förändrade förutsättningar eller andra händelser som påverkar hälso- och sjukvården.

Syfte

Syftet med den lokala handlingsplanen är att lyfta fram de prioriterade områden som identifierats i analysen av patientsäkerhetsarbetet i Österåkers kommun. Den lokala handlingsplanen syftar även till att säkerställa ett systematiskt arbetssätt med förbättringsåtgärder kopplat till identifierade utvecklingsområden.

Mål

Patienter inom den hälso- och sjukvård som Österåkers kommun är vårdgivare för ska alltid få en säker och ändamålsenlig vård, som baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Metod

En arbetsgrupp bestående av verksamhetschef HSL, MAS, MAR har använt sig av det analysverktyg som är framtaget av SKR. Verktyget innehåller ett stöd för nulägesanalys av patientsäkerhetsarbetet i Österåkers kommun samt stöd för att identifiera och prioritera bland möjliga förbättringsinsatser för en god och säker vård och omsorg. Gruppen har även analyserat inkomna avvikelserapporter samt det samlade resultatet från den verksamhetsuppföljning som genomförts hösten 2025.

Organisation

Vård- och omsorgsnämnden

Österåkers kommuns vård-och omsorgsnämnd är vårdgivare med det yttersta ansvaret för patientsäkerheten och patientsäkerhetsarbetet inom egen regi. Vårdgivaren har ett organisatoriskt ansvar och ska planera, leda och kontrollera verksamheten så att det lever upp till kravet på god vård.

Verksamhetschef enligt HSL

Vård- och omsorgsnämnden har utsett verksamhetschef enligt 4 kap. 2 § Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) för hälso- och sjukvård i nämndens egen regi VON 2023/0097. Den som är verksamhetschef enligt HSL har det övergripande ansvaret för att patienterna får en säker och ändamålsenlig vård.

Styrgrupp för patientsäkerhet

I samband med framtagandet av handlingsplanen inrättades en styrgrupp för patientsäkerhet. Styrgruppen har till uppgift att bidra till att utveckla patientsäkerhetsfrågorna inom egen regi.

Resultat

Analysverktyget har, tillsammans med resultat av verksamhetsuppföljningar, analys av inkomna rapporter i LifeCare-avvikelsemodul hjälpt till att identifiera och prioritera områden inom patientsäkerheten som behöver utvecklas inom enheterna.
Gruppens sammanfattande analys har identifierat att man behöver stärka det systematiska kvalitetsarbetet gällande uppföljning och analys av inkomna avvikelser kopplat till hälso- och sjukvård.

För att stärka styrning och säkerställa att avvikelsehanteringen används som ett aktivt verktyg för lärande och förbättring bedöms det nödvändigt att Österåkers kommuns handlingsplan för patientsäkerhet fokuserar på de områden i den nationella handlingsplanens fokusområde 1, Öka kunskap om inträffade vårdskador samt fokusområde 4, Stärka analys, lärande och utveckling, och i detta arbete tydliggöra krav i ledningssystemet på analys, åtgärder och uppföljning av avvikelser, särskilt inom hälso- och sjukvården.

Nedan presenteras de identifierade utvecklingsområdena. Åtgärder presenteras separat under tabellen.

Fokusområde	**Tema**	**Åtgärd**
Öka kunskap om inträffade vårdskador 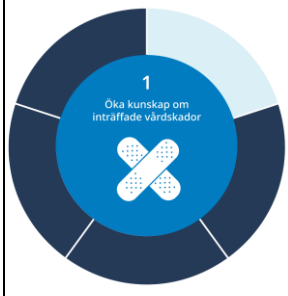	Utredning efter rapporterade vårdskador och andra avvikelser inklusive återkoppling till berörda	Utbildning om vad som ska utredas, hur det ska göras. För enhetschefer och avdelningschefer
	Mätning, sammanställning och analys av information om vårdskador sammanställning	Införa kvalitetsråd på alla enheter där legitimerade medarbetare från hälso- och sjukvårdsenheten ska ingå. Det ska skapas en tydlig rutin och agenda för kvalitetsråd.
		Rutin för kvalitetsråd samt agenda tas fram
	Avvikelserapportering	Utbildning om vilka alla delar som behöver ingå i en komplett avvikelserapport. För alla medarbetare inklusive enhetschefer och avdchefer

Stärka analys, lärande och utveckling 	Analyser som möjliggör lärande	Checklista som stöd i analysen av rapporterad händelse. Utbildning om hantering av systemets alla delar så att det kan vara stöd i analys och hantering av rapporterade händelser.

Aktiviteter

Nedanstående aktiviteter prioriteras utifrån resultatet att genomföras under 2026

Kvalitetsråd

Kvalitetsråd skapas under 2026. Beskrivning för kvalitetsrådens arbete finns i bilaga till den lokala handlingsplanen. Kvalitetsråden kommer att utgöra en permanent del av den lokala patientsäkerhetsorganisationen inom förvaltningen.

Utbildningar

Ett flertal utbildningar för både chefer och medarbetare tas fram och genomförs inom avvikelsehanteringens alla delar

Samverkan

För att uppnå en god säkerhet krävs samverkan mellan den egna hälso- och sjukvårdsenheten och enhetschefer för egenregi-verksamheter

Rutiner och riktlinjer

Rutiner och arbetsprocesser behöver anpassas för att möta nya krav och tydliggöra roller i patientsäkerhetsarbetet.
Rutinerna tas fram gemensamt mellan verksamhetsområdena men kan anpassas i delar där det är nödvändigt.
Patientsäkerhetsberättelse upprättas årligen av vårdgivaren. Senast den 1 mars ska patientsäkerhetsberättelsen finnas tillgänglig för den som önskar ta del av den. Såväl handlingsplanen som patientsäkerhetsberättelsen utgår från samma modell som den nationella handlingsplanen. Därigenom uppnås en tydlighet mellan de olika dokumenten, trots att de omfattar olika nivåer i organisationen

Revidering av handlingsplanen

Den lokala handlingsplanen ska revideras årligen i samband med att patientsäkerhetsberättelsen upprättas.
Den lokala handlingsplanen fastställs av vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun.

Åkersberga 2026-03-30
Hanna Jäger medicinskt ansvarig för rehabilitering
Maria Gustavsson medicinskt ansvarig sjuksköterska
Monica Andersson verksamhetschef för hälso- och sjukvård

Bilaga 1 anger mer detaljerad beskrivning över handlingsplanen.
Bilaga 2 anger kvalitetsrådets arbetssätt och sammansättning